

HİKMET KIVILCIMLI: “TÜRKİYE’DE MİLLİYETÇİLİK SOSYALİZMDİR”

18 Ağustos 2025

Yıldırım Koç

Eski TKP’nin Atatürk düşmanı tavrına karşı çıkan sosyalistlerden birisi de, Türkiye sosyalist hareket tarihinde çok saygın bir yeri olan Dr.Hikmet Kıvılcımlı’dır. Enternasyonalizm adına Türkiye’yi Sovyetler Birliği’nin mandası yapmaya çalışanlara karşı, Kıvılcımlı, “Türkiye’de milliyetçilik, sosyalizmdir” diye yazıyordu. Atatürkçülüğün, Türkiye’ye özgü, bağımsızlıkçı ve milliyetçi bir sosyalizm modeli olduğunu düşünen biri olarak, Kıvılcımlı’nın bu tespitinin son derece önemli ve güncel olduğunu sanıyorum.

Hikmet Kıvılcımlı, Sosyalist Gazetesi’nin 7 Şubat 1967 günlü ikinci sayısında “Sosyalizm Nedir?” başlıklı yazısında şunları yazıyordu (Dr.Hikmet Kıvılcımlı’nın Ahmet Kale ve Göksal Caner Malatya tarafından derlenen *Dergi Yazıları – I* kitabında “Sosyalizm Nedir?” başlıklı yazının Sosyalist Gazetesi’nin 20 Ocak 1967 günlü 1. Sayısında yer aldığı ileri sürülmektedir. Sosyal Tarih Yayınları, İstanbul, 2024;53-55):

“2 – Türkiye’de Milliyetçilik: Sosyalizmdir.

“Türkiye’de de, işçi sınıfımızın bayraklaştırdığı bir çok Sosyalistler, burjuva aydınları oldular. Daha tipik örnek: Türklere türkçülüğü öğreten Ziya Gökalp en katıksız burjuva ideoloğu idi. Ömrünün sonunda tüm düşüncelerinin muhasebesini dürüstçe yapar yapmaz, ne buldu? Nice kafasını işletmeyen sağcıya ve şarlatan solcuya (hele Kadroculara) parmak ısırttı: Türkiye’de sosyalizmden başka gerçek milliyetçilik olamayacağını sezdi ve bu doğruyu açıklamakta sakınca görmeyen bir sosyalist olarak öldü.

“Milli Kurtuluş hareketimiz, Mustafa Kemal’in unutulmaz deyişi ile: ‘EMPERYALİZME VE KAPİTALİZME KARŞI’ çıktı. Kapitalizme karşı olan ilericilik: SOSYALİZM’den başka ne olabilirdi? Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne kotarılan ilk ‘HALKÇILIK PROGRAMI’ bilinen, Sosyalizm sözcüğünü ‘HALKÇILIK’ diye tercüme etmekten başka bir şey değildi. Kapitalizmin bir başka düşmanı daha vardı. Derebeğilik gericiliği, Kuvayimilliyeci Mustafa Kemal’in Derebeği veya gerici olduğunu kimse iddia edebildi mi? Hayır.

“Türkiye’de Sosyalizm düşmanlığı, Modern Toplum düşmanlığı oldu; ülkemizi dünyanın en geri derebeği artığı durumuna sokmak istedi. O yüzden, Türkiye’de, Babil çağından kalmış Tefeci-Bezirganlığın, Finans-Kapital köleliğine karşı MODERN TOPLUMU savunmak, Tarihin bir cilvesi olarak sosyalistlere düştü. Batıda modern KAPİTALİZM’in gerçekleştirdiği VATANSEVERLİK ve MİLLİYETÇİLİK, Türkiye’de sosyalistlerin boyunlarına borç oldu ve oluyor.” (büyük harfler Kıvılcımlı’ya ait)

Hikmet Kıvılcımlı, Sosyalist Gazetesi’nin 20 Haziran 1967 tarihli 6. sayısında da şunları söylüyordu: (Ozan Sallantı, “Dr.Hikmet Kıvılcımlı ile Konuşma,” s.1)

“Vatan Partisi’nin SOSYALİZM anlayışı nedir?

“Bilimsel Sosyalizm Dogmatizm (NASSI KAATI’cılık) değildir. Batıda Sosyalizm adı verilen şey Türkiye’de İKİNCİ KUVAYİMİLLİYECİLİKTİR.” (büyük harfler Kıvılcımlı’ya ait)